

Kadernota 2023-2026

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Actuele thema's - speerpunten.....	4
2.1 Onze manier van werken	5
2.1.1 Dienstverlening.....	5
2.1.2 Sociaal Domein	5
2.1.3 Omgevingswet.....	7
2.2 Majeure projecten	8
2.2.1 N266 / N275 Nederweert	8
2.2.2 Centrumplan.....	8
2.2.3 Pinnenhof	8
2.2.4 Afval	9
2.2.5 Mobiliteit	9
2.2.6 Oekraïne.....	9
2.2.7 Positieve gezondheid	10
3. Financiële kaders	11
3.1 Strategisch financieel beleid	11
3.1.1 Strategisch meerjarig beleid.....	11
3.2 Uitgangspunten (meerjaren)begroting 2023-2026.....	12
3.3 Verwerking meicirculaire gemeentefonds 2022.....	13
3.4 Financieel meerjaren perspectief 2023-2026	14
3.5 Rechtmatigheidsverantwoording College B&W	15

1. Inleiding

Inleiding

In dit verkiezingsjaar is het reguliere traject doorlopen van de kadernota. We hebben de noodzakelijke investeringen op basis van wettelijke verplichtingen en om te voldoen aan het blijven bieden van de dienstverlening (via going concern maatregelen) opgevoerd.

De ambtelijke voorbereiding van de kadernota is uiteindelijk afgerond met het nieuwe college van B&W.

Uitwerking richting begroting

Het coalitieakkoord is een belangrijk onderdeel van de nader vorm te geven begroting. Komende maanden gaat het college van B&W met de organisatie dit akkoord verder vertalen richting de meerjarenbegroting 2023-2026.

Inhoud kadernota

De kadernota kent de gebruikelijke onderdelen.

Onze dienstverlening (sociale domein en omgevingswet) beschrijven we in paragraaf 2.1.

In paragraaf 2.2 lichten we de majeure projecten toe.

De financiële kaders komen in paragraaf 3 aan de orde. De kadernota sluiten we af met de verantwoording van het college van B&W op het gebied van rechtmatigheid.

De diverse onderdelen hiervan zijn reeds bij de Berap 1 presentatie van 20 juni 2022 globaal nader toegelicht.

Financiële perspectieven

De financiële startpositie voor deze raadsperiode is positief. Grote onzekerheid vormt de meerjarige afspraken met het Rijk over het gemeentefonds. Met de kennis van nu is het laatste jaar in het meerjarenperspectief niet te duiden.

Wel is een positieve ontwikkeling de herijking van het gemeentefonds. Daarnaast verwachten we rondom de energietransitie van het Rijk forse extra investeringsruimte.

Behandeling kadernota

De kadernota wordt behandeld in de raadsvergadering van 5 juli 2022. Wij wensen u succes toe met de voorbereiding.

2. Actuele thema's - speerpunten

In dit hoofdstuk beschrijven we de actuele thema's/speerpunten. Deze vallen uiteen in een aantal hoofdonderdelen.

Onze manier van werken is de laatste jaren sterk veranderd (van buiten naar binnen). Dit beschrijven we in deel 2.1. We gaan in op onze dienstverlening, het sociaal domein en de omgevingswet.

Tot slot zijn er nog de majeure projecten die een plaats hebben gekregen in deel 2.2. Onze inzet ten behoeve van de opvang van vluchtelingen geven we hier ook aandacht. Natuurlijk zijn er nog veel andere onderwerpen waaraan we werken, die werken we uit in de programmabegroting 2023.

2.1 Onze manier van werken

2.1.1 Dienstverlening

De gemeente Nederweert streeft naar een hoogwaardige dienstverlening voor haar inwoners, bedrijven, organisaties en instellingen. We zetten in op brede kanaalsturing, dus digitaal waar het kan, persoonlijk waar dat beter is. Een positieve houding, monitoring van data en klantgericht werken dragen bij aan de verbetering van de dienstverlening.

De impact van corona is in de afgelopen maanden een stuk minder geworden. Het verdere verloop van de coronapandemie is echter niet te voorspellen. Dit vraagt om een flexibele manier van werken. De gezondheid van burgers en medewerkers staat centraal. Het is belangrijk om snel te kunnen reageren wanneer de coronapandemie weer oplaait. Hierdoor kan de dienstverlening op een zorgvuldige manier blijven doorgaan.

Bij de publieksbalies werken we sinds corona volledig op afspraak. Dit blijven we doen om het aantal mensen in de publiekshal beter te kunnen reguleren en te voorkomen dat er grote groepen mensen staan te wachten. Hierdoor worden burgers sneller geholpen. Ook zijn medewerkers beter voorbereid op de klantvraag, doordat zij weten waarvoor iemand een afspraak heeft gemaakt. Daarnaast monitoren we constant het aantal afspraken, waardoor we snel kunnen ingrijpen door een extra balie te openen wanneer het aantal afspraken oploopt.

Eind 2021 en begin 2022 zijn het Waar staat je Gemeente-onderzoek en Mystery Guest-onderzoek uitgevoerd. Hieruit zijn een aantal punten gekomen om de dienstverlening aan burgers en ondernemers te verbeteren. Deze verbeterpunten worden uitgezet binnen de organisatie. Daarnaast blijven we doorgaan met het constant monitoren en analyseren van managementrapportages vanuit de Afsprakenkalender en het Klantcontactstelsel. Op basis hiervan kunnen we gerichte verbeteringen aanbrengen om onze dienstverlening verder te optimaliseren.

Momenteel wordt Sportcentrum De Bengel verduurzaamd en gerenoveerd. In de tweede helft van 2022 wordt gestart met een project om beheer op afstand mogelijk te maken binnen Sportcentrum De Bengel. Gebruikers en verenigingen kunnen dan zelf tijdsblokken huren, zonder tussenkomst van medewerkers van het Sportcentrum. Vervolgens krijgen zij door middel van een toegangscode toegang tot het Sportcentrum. Hierdoor krijgen gebruikers en verenigingen meer opties om reserveringen te doen en kunnen we de dienstverlening binnen het Sportcentrum verbeteren.

2.1.2 Sociaal Domein

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor onder meer gezondheid, welzijn, jeugdhulp, maatschappelijke ondersteuning en participatie.

Programma positieve gezondheid

Het bevorderen van fysieke en mentale gezondheid, met gelijke kansen op gezondheid voor iedereen, is een complex vraagstuk. We gaan aan de slag met een meerjarige programmatische aanpak gericht op preventie en gezondheidsbevordering. Hoe we dat gaan doen is beschreven in het hoofdstuk majeure projecten.

Wonen Werken Samenleven

In de kern Nederweert werken we met diverse partijen aan de proeftuin 'Wonen Werken Samenleven'. Door intensief samen te werken, optimaliseren we preventie en organiseren we ondersteuning dichterbij inwoners. Dit doen we vanuit het principe van positieve gezondheid. De successen rollen we uit over de andere kernen van Nederweert.

De volgende partijen hebben de handen in elkaar geslagen: Land van Horne, PSW, Woonik, Punt Welzijn, Bibliocenter, Algemeen Maatschappelijk Werk, MetGGZ, de Zorggroep en gemeente. Samen werken we aan de volgende actielijnen:

- **Inwoners samen**
Omzien en zorgen voor elkaar, elkaar ontmoeten, samen aan de slag om de buurt en omgeving fijn te houden.
- **Laagdrempelige aanpak van casuïstiek**
De inwoners is het uitgangspunt, vanuit het gedachtegoed van positieve gezondheid. Elk signaal en elke vraag vanuit een inwoner wordt goed opgepakt en ondersteund. De toegang tot ondersteuning is laagdrempelig, toegankelijk en passend.
- **Samenwerken tussen partijen wonen, welzijn, zorg**
Echt samenwerken vanuit de inwoner vraagt om een andere werkwijze. Niet de eigen organisatie en het aanbod staan centraal, maar de inwoner met zijn/haar vraag. Partijen willen toe naar minder bureaucratie.

Deze proeftuin is een vervolg op de intentieovereenkomst 'één loket Wonen Welzijn Zorg'.

Woon-zorg visie

Iedere gemeente staat voor de opgave om wonen en zorg in de toekomst goed te regelen. Zo ook Nederweert. Door de vergrijzing neemt het aantal ouderen toe, het aantal mantelzorgers en zorgverleners af. Ook mensen met een beperking en specifieke groepen jeugdigen vragen in de toekomst om andere woonzorgvormen dan nu. Om ervoor te zorgen dat iedereen passend woont in een veilige woon- en leefomgeving, dat mensen niet vereenzamen in een ongeschikte woning en er voldoende verpleeghuiscapaciteit is, moeten we tijdig inspelen op de ontwikkelingen. We starten met het bij elkaar brengen van data en partijen en het analyseren van onze woonzorgopgave. Samen met inwoners, zorgorganisaties, zorgkantoor, woningbouwcorporaties bespreken we de bevindingen en maken vervolgens afspraken in een langjarige woon-zorg visie.

Hervormingsagenda Jeugd

In 2021 heeft de [Commissie van Wijzen advies](#) gegeven in het geschil tussen het Rijk en de gemeenten over de structurele financiering van de jeugdzorg. Het advies heeft betrekking op de reikwijdte van de wet, de beleidsvrijheid van gemeenten, het leren van elkaar en de formulering van kwaliteitsstandaarden en kwaliteitsregisters. Aanvullend aan een incidenteel financieel impuls, gaan het Rijk en de VNG (in samenwerking met andere betrokken partijen) naar aanleiding van dit advies aan de slag met het opstellen van de Hervormingsagenda Jeugd 2022-2028 een combinatie van maatregelen en financieel kader waarmee een structureel houdbaarder jeugdstelsel wordt beoogd.

Vooruitlopend hierop hebben de gemeenten onderling via de VNG de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO) vastgesteld. De Hervormingsagenda bouwt door op het fundament van de NvO. De extra bezuiniging in het nieuwe regeerakkoord zette de bedoeling en de uitvoering van de Hervormingsagenda echter onder druk. De gemeenten schortte de ontwikkeling van de Hervormingsagenda op totdat er een principeafpraak was gemaakt met het nieuwe kabinet. Het kabinet heeft besloten om zelf de verantwoordelijkheid te dragen voor de extra bezuinigingen op de jeugdzorg uit het coalitieakkoord. Dit betekent dat de VNG, samen met de andere partijen, de agenda weer oppakt. Naar [planning](#) wordt in november 2022 de Hervormingsagenda Jeugd vastgesteld.

Regionale samenwerking in het sociaal domein

De opgaven in het sociaal domein zijn groot en de impact eveneens. Samenwerking met andere gemeenten en regio's is noodzakelijk om het sociaal domein voor onze inwoners toegankelijk te houden op een kwalitatief goed niveau. Van oudsher is de samenwerking met de gemeenten Weert en Leudal het meest intensief. We onderzoeken welke schaal het meest passend is voor het uitvoeren van onder andere de verwerving (inkoop) van producten in het sociaal domein.

De Risse Groep

Eind vorig jaar is de nieuwe toekomstvisie voor onze sociale werkvoorziening de Risse Groep vastgesteld. De verdere uitwerking van de visie vindt komende jaren plaats. Naast de inhoudelijke kant, is er ook oog voor de benodigde financiën. Via de gebruikelijke documenten worden eventuele mutaties kenbaar gemaakt.

Transformatie met nieuwe verwervingsstrategie

In de regio Midden Limburg West (met Weert en Leudal) is een transformatie op gang gebracht door onder andere de zogenoemde 'verwervingsstrategie'. Dit is een nieuwe strategie voor de inkoop en contractmanagement van jeugdhulp en Wmo ondersteuning. Hierin wordt toegewerkt naar het beter

aansluiten bij de beleidsdoelstellingen van het Beleidsplan sociaal domein (Iedereen telt mee, doet mee en draagt bij naar eigen vermogen). De nieuwe verwerving draagt ook bij aan de transformatie in het sociaal domein; de cliënt centraal, zorg zo dichtbij mogelijk en zo licht mogelijk waardoor zwaardere zorg voorkomen wordt. Dit vraagt een andere rol van de professional en betere zorgcontinuïteit. Daarbij is de urgentie tot kostenbeheersing nadrukkelijk aanwezig; door betere afspraken met aanbieders, (daar waar passend bij het product en zorglandschap) en het beperken van het aantal aanbieders, zorgen we ervoor dat de zorg ook op langere termijn beschikbaar blijft, wat niet wil zeggen dat er per definitie sprake is van een kostenreductie. Inmiddels zijn aanbesteed:

- Per 1-1-2022: Crisis Jeugd (schaal Noord- en Midden-Limburg) en Wonen Jeugd (schaal Midden-Limburg)
- Per 1-1-2023: Hulp bij het Huishouden Wmo (schaal Nederweert/Weert/Leudal) Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang (schaal Noord- en Midden-Limburg), Opname vervangende behandeling en verblijf jeugd (schaal Noord- en Midden-Limburg)

2.1.3 Omgevingswet

De inwerkingtreding van de omgevingswet is uitgesteld naar 1 januari 2023. Dit uitstel van de wet biedt alle betrokken bevoegde gezagen en partners in de keten meer tijd om te oefenen en ons goed voor te bereiden op de inwerkingtreding van de wet. Financieel heeft uitstel geen gevolgen.

Voor de implementatie van de omgevingswet is budget beschikbaar gesteld door de raad. Vooral nog gaan we ervan uit dat het de structurele budget voor het opstellen van instrumenten (omgevingsvisie, omgevingsprogramma en omgevingsplan) en digitale systemen voor 2023 toereikend zijn. Vanaf de inwerkingtreding van de omgevingswet krijgen we te maken met transformatiekosten. Dit zijn kosten die de gemeente maakt na de invoering van de omgevingswet (1 januari 2023) totdat de wet volledig is geïmplementeerd (1 januari 2030). Deze kosten worden veroorzaakt door het leren werken met nieuwe systemen, nieuwe werkwijzen, nieuwe wet- en regelgeving en het tijdelijk gebruik van 2 digitale systemen naast elkaar. Door er mee aan de slag gaan vanaf 1 januari wordt duidelijk of extra budget nodig is voor inhuur van capaciteit. Gezien de krapte op de arbeidsmarkt sluiten we niet uit dat procedures in het eerste jaar langer gaan duren in plaats van korter.

2.2 Majeure projecten

2.2.1 N266 / N275 Nederweert

Provinciale Staten (PS) hebben op 29 juni 2020 de projectscope en de financiële verdeling van het project 'N266-N275 Nederweert' (voorheen het Nieuwe Alternatief genoemd) vastgesteld. Dit besluit past binnen het op 9 juli 2019 vastgestelde besluit en financiële kaders van de Raad. In februari 2022 hebben we de haalbaarheidsfase afgerond. In deze fase is onderzocht of de vastgestelde scope uit de initiatiefase haalbaar is. Dit hebben we gedaan door samen met belangrijke stakeholders in het gebied (bewoners, bedrijven, belangengroeperingen, nutsbedrijven, openbaar vervoer, etc.) schetsontwerpen op te stellen. Op basis van deze schetsontwerpen hebben we diverse haalbaarheidsonderzoeken uitgevoerd (bijv. t.a.v. archeologie, milieu, explosieven, veiligheid, verkeer, etc.) en doorgerekend. Op basis van deze uitkomsten schatten we in dat het project haalbaar is. B&W hebben vervolgens voor de diverse projectonderdelen een voorkeursvariant vastgesteld. Dit is met de raad teruggekoppeld. In 2022-2023 gaan we de schetsontwerpen verder uitwerken tot definitieve ontwerpen, de benodigde ruimtelijke procedures volgen en grondaankopen in gang zetten. Uiteraard in nauw overleg met belanghebbenden. In deze fase krijgen we ook beter zicht op de kosten. Op basis van een op te stellen bestek/contract verwachten we dat we in 2024 het werk kunnen aanbesteden en tot uitvoering brengen. Voordat we tot uitvoering overgaan wordt eerst een realiseringsovereenkomst met de Provincie Limburg gesloten. Hierin worden o.a. afspraken gemaakt over de kostenverdeling.

2.2.2 Centrumplan

Lambertushof

De Lambertushof maakt integraal onderdeel uit van ons centrum en het kernwinkelgebied. Er wordt gewerkt aan een gebiedsvisie voor de Lambertushof, de omgeving van de Pinnenhof/Groene Kruisgebouw en het winkelgedeelte van de Kerkstraat Noord met als doel een samenhangend winkelgebied.

De ontwikkeling van de locatie Wijen (nieuwe supermarkt en appartementen): blok A, B en C.

Met de ontwikkelcombinatie Rialto Vastgoedontwikkeling-Bouwbedrijven Jongen-is een realisatieovereenkomst gesloten. De gemeente koopt de voormalige sporthal, sloopt deze, verkoopt bouwrijpe grond aan de ontwikkelcombinatie en draagt zorg voor de aanleg van de openbare ruimte. De ontwikkelcombinatie draagt zorg voor de bouw van de nieuwe supermarkt/apotheek en 29 appartementen (Blok A). Daarnaast wordt het pand waarin Jumbo nu zit door de Aldi verbouwd tot nieuwe supermarkt (Blok B), en lopen de onderhandelingen over de bouw van een commerciële ruimte met daarboven appartementen langs blok B (Blok C).

De benodigde grondtransacties voor blok A hebben plaatsgevonden en de bouw is nagenoeg klaar. Tevens is de gemeente gestart met de aanleg van de openbare ruimte rondom blok A +B. Deze is in oktober 2022 gereed. De openbare ruimte rondom blok C wordt medio 2023 uitgevoerd na afronding van de bouw van Blok C(afhankelijk van de uitkomst van de onderhandelingen).

Door ondertekening van een realisatie- en ontwikkelingsovereenkomst is de gemeente financiële verplichtingen aangegaan voor investeringen in de openbare ruimte. Voor de aanleg van de openbare ruimte is destijds een globale raming opgeteld. Door de sterk fluctuerende bouwkosten en overige uitvoeringsrisico's, kunnen de uitvoeringskosten gedurende de uitvoering nog stijgen. De definitieve kosten zijn daarom pas helder na uitvoering van het werk. Momenteel wordt nog onderhandeld met de ontwikkelcombinatie (OC) over de uitwerking van blok C. Duidelijk is nu dat hier zeer waarschijnlijk minder m2 verkocht wordt en minder appartementen worden gebouwd, dan waarmee in de GREX rekening is gehouden. Financiële gevolgen hiervan zijn pas helder als er gedragen plannen zijn. De definitieve kosten voor de aanleg van de openbare ruimte en de eventuele financiële gevolgen van de ontwikkeling van blok B+C op de GREX, nemen we mee in de eerst volgende Berap.

2.2.3 Pinnenhof

Vanaf maart 2021 is het Stichtingsbestuur samen met de verenigingen en ondertekenaars van de intentieovereenkomst 'één loket Wonen Welzijn Zorg' aan de slag. Vanuit de verenigingen is er een denktank geformeerd en een viertal werkgroepen. Het aantal bouwscenario's is inmiddels teruggebracht naar 1 voorkeursscenario wat wordt doorgerekend voor de bouw- en de

exploitatiekosten. De aanbesteding zal in 2022 gestart worden, de start van de bouw is gepland in 2023. Voorafgaand hieraan neemt de raad een besluit over de financiering van het gebouw. De denktank heeft zich gebogen over hoe de samenwerkingsvorm er straks in de nieuwe MFA uit komt te zien. Deze zal in 2022 nog verder invulling krijgen.

De eerder gesloten intentieovereenkomst (één loket Wonen Welzijn Zorg) heeft geleid tot een bredere samenwerking en is uitgegroeid tot een aparte proeftuin. Daarom is dit opgenomen onder 2.2.2., sociaal domein.

2.2.4 Afval

Na besluitvorming door de gemeenteraad in september 2021 is in januari 2022 gestart met een afvalinzamelpilot Budshop en een afvalinzamelpilot PMD voor de hele gemeente. De looptijd van de pilots bedraagt 1 jaar.

De afvalinzamelaar na de afvalinzamelpilot en verder hangt af van de keuze voor het uiteindelijke systeem van afvalinzameling. De keuze voor het uiteindelijke systeem wordt mede bepaald door de via de enquête opgehaalde ervaringen van inwoners, de klankbordgroep, sorteeranalyses en ervaringen van de inzamelaar met de lopende pilots. In algemene zin zijn service, milieu en kosten belangrijke bouwstenen, conform het in 2020 gedane onderzoek van de Rekenkamercommissie Nederweert. De uiteindelijke keuze zal worden voorgelegd aan de gemeenteraad.

2.2.5 Mobiliteit

Bij vaststelling van het Mobiliteitsplan in februari 2020 is het bijbehorend en geprioriteerd uitvoeringsprogramma al steeds als adaptief beschouwd. Er blijkt nu meer tijd nodig dan verwacht, waardoor de projecten (categorie A en B) van 2022 in 2023 worden afgerond. De projecten voor 2023 worden daarom doorgeschoven naar 2024, evenals de hiervoor beschikbare middelen (€ 750.000,-).

Voor de projecten met een lagere prioriteit (categorie C) dienen de benodigde middelen in de begroting 2025 te worden opgenomen.

Als onderdeel van een hoogwaardige fietsverbinding (HFV) tussen Weert en Venlo, wordt het tracé tussen Weert en Nederweert voorbereid. Hierbij wordt aangesloten op het project N266 / N275 Nederweert, doordat de kruisingen met deze wegen ongelijkvloers zullen worden uitgevoerd. Dit resulteert in een aanzienlijke toename van de bereikbaarheid en verkeersveiligheid voor het langzaam verkeer (fietsers en voetgangers). Omdat een dergelijke HFV naar verwachting leidt tot een toename van het fietsgebruik en minder gebruik van de auto, heeft het samenwerkingsverband Smartwayz.nl eenmalig financiële middelen beschikbaar gesteld voor het aanstellen van een extern projectleider. De provincie Limburg draagt voor de helft van de totale kosten bij aan dit project. Tevens is voor dit project de samenwerking gezocht met Waterleiding Maatschappij Limburg (WML), die ter plaatse van het beoogde tracé een nieuwe watertransportleiding aanlegt. Naast financieel voordeel leidt dit 'werk met werk' tevens tot minder overlast en een maatschappelijk meer verantwoorde aanpak, doordat maar één keer 'de weg open ligt'.

2.2.6 Oekraïne

Sinds begin dit jaar is de wereld geconfronteerd met de inval van Rusland in Oekraïne. Dagelijks volgen we de oorlogsberichten op de voet. Vrij snel zijn veel inwoners van Oekraïne gevlucht voor dit oorlogsgeweld. Ook Nederland neemt hierbij haar verantwoordelijkheid. Er zijn afspraken gemaakt om per veiligheidsregio opvang te organiseren voor de vluchtelingenstroom. Binnen onze veiligheidsregio Noord- en Midden Limburg werken de 15 gemeenten hierin samen.

De opvang is voor de acute en snelle opvang. Daarnaast is opvang nodig voor de middellange termijn.

Nederweert beschikt niet over grote beschikbare en geschikte locaties. De keuze voor kleinschalige opvang is dan ook een prima en logische keuze. Hier zetten we dus op in.

Op diverse plekken in Nederweert werken we samen met enkele particulieren en ondernemers om deze opvang te organiseren. Dit gaat op korte termijn zeker lukken.

Hierbij maken we gebruik van de ondersteuning van vele inwoners die hun hulp aanbieden. Het was mooi te zien dat, al snel na het op gang komen van de vluchtelingenstroom, inwoners zelf hulp organiseerden voor deze mede Europeanen.

Ondertussen zorgen we ervoor dat de noodzakelijk hulp, via bijvoorbeeld leefgeld, georganiseerd wordt. Het is ook goed te zien dat de vluchtelingen uit Oekraïne zelf ook regie nemen voor hun situatie en graag aan de slag gaan om werk te vinden.

Op gezette tijden informeren we onze inwoners over de diverse activiteiten en ook wanneer er opvanglocaties gaan starten.

2.2.7 Positieve gezondheid

Gemiddeld genomen leven we steeds langer, maar dat geldt niet voor iedereen en niet overal. Niet iedereen heeft gelijke kansen op een gezond leven, terwijl we dat wel iedereen gunnen. Het welzijn van onze inwoners staat hoog in het vaandel.

Daarnaast brengt een ongezonde leefstijl hoge (zorg)kosten met zich mee en zorgt ook in personele zin voor een steeds hogere druk op de zorg. Het zorgt voor een toenemende druk op onze samenleving en economie. Gezondheidsverschillen versterken verder de maatschappelijke tweedeling (en vice versa) en beïnvloeden de veerkracht van onze samenleving.

Het vergroten van de gezondheid vraagt daarmee een brede inzet door vele verschillende partijen, die zich niet alleen richt op een gezonde leefstijl, maar ook op de achterliggende oorzaken van ongezond leven.

Om gezondheid te bevorderen is naast lokale samenwerking ook stevige samenwerking op regionaal niveau van belang.

Inhoud geven aan deze cruciale rol vraagt een daadkrachtige en integrale aanpak. Die richt zich vooral op het beter sturen en samenbrengen van ingezet beleid en acties. Voorgesteld wordt dit in een vierjarig programma op te pakken, met voldoende mensen en middelen om de ambities waar te maken.

Het accent van het programma ligt in het sociale domein, op preventie en vroeg signalering, waarbij we verbanden leggen met onderwerpen als armoede, laaggeletterdheid, eenzaamheid, weerbaarheid et cetera. Het werken vanuit positieve gezondheid is leidend. Dit betekent een brede kijk op gezondheid, het accent ligt niet op ziekte maar op de mens zelf, op de eigen veerkracht en op wat een leven betekenis geeft.

We zetten in op een gezamenlijke, meerjarige, domein overstijgende aanpak om de gezondheid van de inwoners van Nederweert te bevorderen.

Meer daadkracht in samenwerking om onderstaande doelen te realiseren.

- Inwoners staan centraal en voelen mede-eigenaarschap voor hun gezondheid
- Veerkracht van inwoners vergroten
- Gelijke kansen op gezondheid bevorderen
- Gezond leven makkelijker maken
- Versterking preventieve aanpak
- Richten op gezondheid en achterliggende oorzaken (zoals laaggeletterdheid, armoede, eenzaamheid)

In dit programma gaat het vooral over het inzetten op een gezonde fysieke en mentale leefstijl, preventie en vroegsignalering. Natuurlijk is schone lucht en omgeving voor de gezondheid ook essentieel. Deze elementen zijn geborgd in de Omgevingsvisie en worden daar opgepakt.

3. Financiële kaders

3.1 Strategisch financieel beleid

Bij het realiseren van de ambities van gemeente Nederweert baseren wij ons op een gezonde financiële positie, waarbij twee aspecten centraal staan:

- **Robuuste financiële positie:** Momenteel staan we er financieel gezien goed voor. We voeren een defensief financieel beleid uit. Hiermee wordt een gezonde financiële toekomst gewaarborgd.
- **Weerstandsvermogen:** De norm van het weerstandsvermogen bedraagt 1,0. Op basis van de cijfers in de rekening 2021 voldoet de gemeente Nederweert meerjarig aan deze norm.

3.1.1 Strategisch meerjarig beleid

Om het financiële meerjarige perspectief goed te houden, is het noodzakelijk aandacht te hebben voor toekomstige ontwikkelingen. Hieronder een potentieel risico.

Herijking gemeentefonds

Bij de invoering van het nieuwe model volgt het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) de adviezen van de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) op met uitzondering van het advies van de ROB om het onderzoek naar de maatstaven centrumfunctie, eenpersoonshuishoudens en het onderzoek naar de overige eigen middelen te hebben afgerond voorafgaand aan invoering van het model. Deze onderzoeken zal het ministerie BZK dit jaar opstarten en naar verwachting zijn de uitkomsten daarvan volgend voorjaar bekend. In samenspraak met de VNG, gemeenten en de ROB zal dan worden bekeken wat de implicaties van de uitkomsten van deze onderzoeken zijn voor het model. Daarmee volgt het ministerie BZK niet het advies van de VNG om volledig aan de randvoorwaarden van de ROB te hebben voldaan alvorens tot invoering over te gaan. Aangezien de geadviseerde onderzoeken nog niet zijn afgerond voorafgaand aan invoering van het model, is besloten het ingroeipad het eerste jaar niet op maximaal € 15 per inwoner te zetten, maar op maximaal € 7,50 per inwoner.

Gegeven de ontvangen adviezen van de ROB en de VNG en de reacties van gemeenten hebben de fondsbeheerders verder besloten het ingroeipad - het pad waarmee gemeenten naar de nieuwe verdeling ingroeien - te beperken tot 3 jaar. Dit wil zeggen dat de invoering van het nieuwe model tijdig geëvalueerd zal worden en dat aan de hand van deze evaluatie besloten zal worden over het traject 2026 en verder. Het effect van de herijking van het gemeentefonds is verwerkt in de meicirculaire 2022.

3.2 Uitgangspunten (meerjaren)begroting 2023-2026

Bij de samenstelling van de begroting wordt een aantal uitgangspunten gehanteerd. De uitgangspunten komen o.a. voort uit de Gemeentewet, het Gemeenschappelijk financieel toezichtskader 2020 en de begrotingsbrief 2023 van de Provincie. Onderstaand zijn de belangrijkste uitgangspunten nader toegelicht:

1. Structureel en reëel evenwicht

Er is sprake van structureel evenwicht als per jaarschijf de structurele lasten zijn gedekt door structurele baten. Dit houdt in dat het begrotingssaldo gezuiverd moet worden van incidentele lasten en baten. Reëel evenwicht houdt in dat de ramingen volledig, realistisch en haalbaar zijn. De Provincie toetst de begroting vanuit haar functie als toezichthouder op deze punten.

2. Aantallen woonruimtes en inwoners

Als uitgangspunt passen wij de aantallen toe zoals die voor de berekening van de Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds worden gebruikt.

3. Personeelsformatie

In deze kadernota zijn een aantal ontwikkelingen opgenomen. Voor zover noodzakelijk worden ook vertaald naar incidentele c.q. structurele formatiebehoefte.

4. Begrotingsbrief provincie – aandachtspunten begroting 2023

De provincie brengt jaarlijks een aantal aandachtspunten in kaart waarmee de gemeente rekening dient te houden in haar begroting.

5. Post onvoorzien

Per inwoner wordt één euro aangehouden als onvoorzijene kosten. Het inwoneraantal wordt afgerond op 17.000. Structureel bedraagt de post onvoorzien € 17.000 per jaarschijf.

6. Ontwikkeling lonen en prijzen

In de meerjarenbegroting is uitgegaan van een prijsstijging van 1,5%. Indien de prijsstijging 0,5 procentpunt afwijkt van 1,5%, wordt het percentage aangepast naar aanleiding van de meicirculaire.

Voor de loonstijging wordt uitgegaan van de door het Rijk gehanteerde percentages, die verwerkt zijn in de accessen van de algemene uitkering. Deze worden bekend gemaakt in de meicirculaire. Voor de dekking van de financiële gevolgen van de cao- ontwikkelingen wordt in de begroting een stelpost opgenomen.

7. OZB-verhoging

In de primaire begroting wordt het volledige jaar van T-2 als basis gehanteerd. De realisatiecijfers T-2 worden vermeerderd met zowel de indexering als de areaaluitbreiding. De indexering en areaaluitbreiding wordt ontleend aan de meicirculaire.

8. Overige belastingen en heffingen

Bij de overige heffingen wordt het profijtbeginsel als uitgangspunt gehanteerd, waarbij kostendekkendheid van tarieven geldt.

9. Begrotingssaldo

Op basis van de nota Reserves & Voorzieningen 2022-2026 wordt het begrotingsoverschot bij de jaarrekening toegevoegd aan de Algemene reserve, tenzij de gemeenteraad anders besluit, en het begrotingstekort wordt gedekt door een onttrekking uit de Algemene reserve.

3.3 Verwerking meircirculaire gemeentefonds 2022

In deze Kadernota zijn ook de effecten van de Meircirculaire Gemeentefonds 2022 meegenomen. Het netto financiële effect laat een positief beeld zien voor onze gemeente.

Hieronder het overzicht van het netto effect van de Algemene Uitkering, de Decentralisatie- en Integratie-uitkeringen:

Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2026
Algemene uitkering gemeentefonds meircirculaire 2022					
Septembercirculaire 2021 incl.stelposten	25.106.693	25.024.612	25.462.287	26.170.186	27.029.190
Meircirculaire 2022	26.619.857	28.613.456	29.593.179	31.581.842	29.939.968
Verschil	1.513.164	3.588.843	4.130.892	5.411.656	2.910.778
Taakmutaties:					
Energietoelage lage inkomens	469.403				
Totaal taak- en overige mutaties	469.403	-	-	-	-
Netto resultaat algemene uitkering	1.043.761	3.588.843	4.130.892	5.411.656	2.910.778
Decentralisatie-uitkeringen meircirculaire 2022					
Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2026
Septembercirculaire 2021 incl.stelposten	247.938	243.461	243.461	238.461	238.461
Meircirculaire 2022	491.737	192.117	192.117	187.117	187.117
Verschil	243.799	-51.344	-51.344	-51.344	-51.344
Uitvoeringskosten klimaatakkoord	170.710				
Totaal mutaties decentralisatie uitkeringen	170.710	0	0	0	0
Netto resultaat decentralisatie-/integratie uitkeringen algemeen	73.089	-51.344	-51.344	-51.344	-51.344
Integratie-uitkeringen meircirculaire 2022					
Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2026
Septembercirculaire 2021 incl.stelposten	2.874.224	2.799.943	2.777.398	2.740.097	2.619.811
Meircirculaire 2022	3.037.487	2.302.420	2.276.091	2.235.299	2.103.682
Verschil	163.263	-497.523	-501.307	-504.798	-516.129
Participatie - WSW	138.295	89.256	83.452	77.710	65.326
Totaal mutaties integratie-uitkeringen	138.295	89.256	83.452	77.710	65.326
Netto resultaat integratie-uitkering sociaal domein	24.968	-586.779	-584.759	-582.508	-581.455
Totale mutatie meircirculaire 2021 t.o.v. septembercirculaire 2021	1.141.818	2.950.720	3.494.789	4.777.804	2.277.979

De, in het overzicht genoemde verschillen, zijn als volgt te verklaren:

Algemene uitkering:

De stijging van de Algemene uitkering is het gevolg van een hogere ontwikkeling van lonen en prijzen. Tevens is er sprake van hogere rijksuitgaven als gevolg van het regeerakkoord waardoor het Gemeentefonds, waaruit de Algemene uitkering wordt betaald, stijgt.

Daarnaast zijn extra gelden toegevoegd voor de energietoelage lage inkomens welke via de bijzondere bijstand bij deze doelgroep terechtkomen.

In 2026 is er sprake van een aanzienlijke lagere uitkering uit het Gemeentefonds t.o.v. 2025. Dit is het gevolg van afspraken in het regeerakkoord en voorjaarsnota, waarbij de extra groei van het Gemeentefonds, opgenomen in de septembercirculaire 2022, fors wordt verlaagd.

Decentralisatie-uitkeringen:

Voor 2022 zijn hier extra gelden beschikbaar gesteld voor de uitvoeringskosten van het Klimaatakkoord om de uitvoering voort te kunnen zetten, vooruitlopend op de extra gelden welke in de periode 2023-2030 beschikbaar worden gesteld.

Vanaf 2023 is er, t.o.v. de septembercirculaire 2021, sprake van een daling. Dit is het gevolg van de herverdeling van het Gemeentefonds waarbij enkele decentralisatie-uitkering zijn opgenomen in de methodiek van de Algemene uitkering.

Integratie-uitkeringen:

In de meicirculaire is er sprake van extra gelden voor de participatie – WSW welke een structureel karakter hebben.

Net als bij de Decentralisatie-uitkeringen is hier vanaf 2023 ook sprake van een daling als gevolg van de opname van Integratie-uitkeringen in de methodiek van het Gemeentefonds.

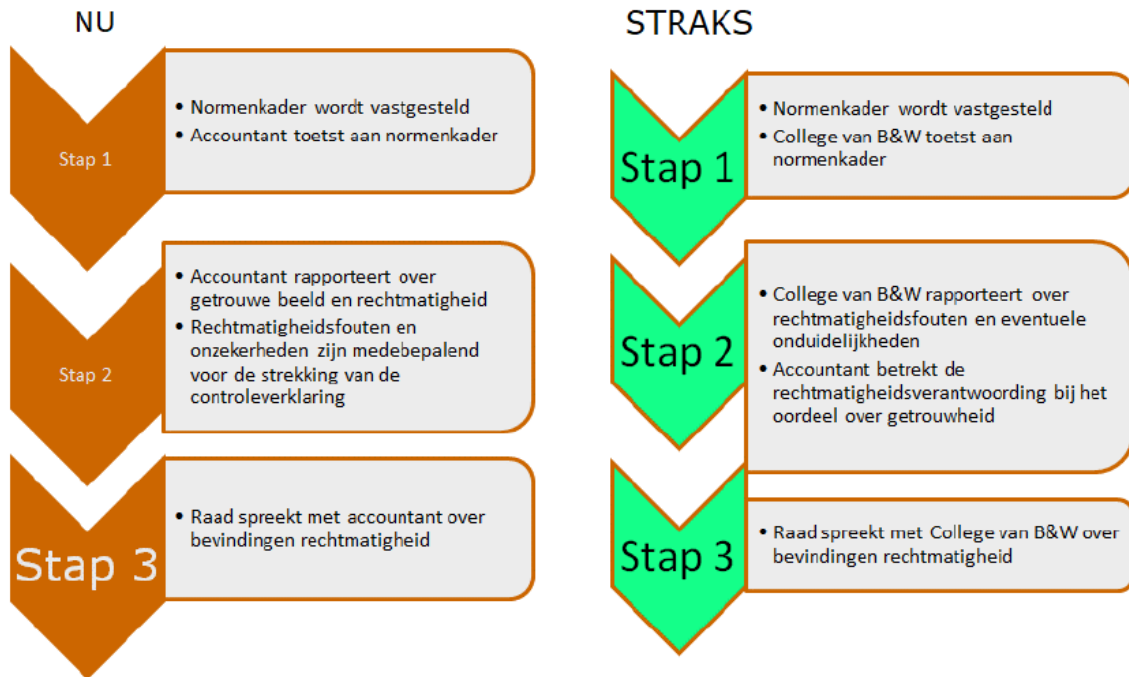
3.4 Financieel meerjaren perspectief 2023-2026

Rekening houdend met de besluitvorming t/m de raadsvergadering van 31 mei jl. ziet het meerjarenperspectief er nu als volgt uit:

Besluitvorming	Waarden				
	2022	2023	2024	2025	2026
Primaire begroting 2022	1.619.788	551.152	829.780	1.039.023	1.392.152
Berap 2-2021	-7.844	-7.844	-7.844	-7.844	-7.844
Raadsvergadering 2021-11-09	-100.000				
Raadsvergadering 2021-12-21	-308.663				
Raadsvergadering 2022-02-08		-25.000	5.000	-2.500	
Raadsvergadering 2022-05-17	-18.500	-18.500	-18.500	-18.500	-18.500
Berap 1-2022	-409.201	-489.342	-42.422	-37.741	-47.584
Meicirculaire 2022	1.141.818	2.950.720	3.494.789	4.777.804	2.277.979
Eindtotaal	1.917.398	2.961.186	4.260.803	5.750.242	3.596.203

3.5 Rechtmatigheidsverantwoording College B&W

Er komt een wetwijziging aan over rechtmatigheid in jaarrekeningen van gemeenten. Dit is onderdeel van het wetsvoorstel tot wijziging van de financiële verhoudingen. Dit voorstel heeft enige vertraging opgelopen maar voorsnog wordt ervan uitgegaan dat vaststelling in 2022 zal plaatsvinden. Door deze wijziging zal het college van B&W vanaf het boekjaar 2022 zelf een rechtmatigheidsverklaring afgeven in de jaarstukken. De wetwijziging is niet alleen een technische verandering, maar ook een cultuurverandering die effect heeft op de gemeentelijke bedrijfsvoering.

In de huidige situatie verstrekken externe accountants een controleverklaring, met een oordeel inzake getrouwheid en rechtmatigheid bij de jaarrekeningen van gemeenten. Vanaf boekjaar 2022 geven accountants een controleverklaring af met alleen een oordeel inzake de getrouwheid van de jaarrekening. De rechtmatigheidsverantwoording wordt dan door het college van B&W afgegeven en toegevoegd in jaarrekening. Landelijk zijn verschillende gremia bezig met de voorbereidingen. De VNG, commissie Bedrijfsvoering, Auditing Decentrale Overheden (BADO) en de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA).

Inmiddels zijn door de Commissie BADO richtlijnen gepubliceerd en heeft de Commissie BBV deze uitgangspunten vertaald naar de Kadernota rechtmatigheid 2022. Ook de BBV- notitie Paragraaf bedrijfsvoering anticipeert op de nieuwe werkwijze.

De afgelopen twee jaar hebben we in Nederweert voorbereidingen getroffen. Zoals ook blijkt uit de accountantsverslagen van de afgelopen twee jaar is de interne beheersing op voldoende niveau. We voldoen daarmee aan de wettelijke bepalingen. Dit niveau van beheersing past volledig bij de Nederweertse maat en wordt dan ook het startpunt voor de dialoog die het college en de raad met ingang van de jaarrekening 2022 zullen gaan voeren. Via de beraps houdt het college de raad tussentijds op de hoogte van bevindingen en ontwikkelingen op het gebied van financiële rechtmatigheid.